

Προστατέψτε τους υπερασπιστές Βάζοντας τέλος στην καταστολή των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που βοηθούν πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες στην Ευρώπη



Σύνοψη σύστασης

Εισαγωγή

Τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν δεσμευτεί να προστατεύουν την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που μπορούν να οριστούν ευρέως ως άτομα, ομάδες και ενώσεις που προάγουν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή συμβάλλουν στην εξάλειψη των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.¹ *Η Διακήρυξη του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ανάληψη δράσης για τη βελτίωση της προστασίας των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την προώθηση των δραστηριοτήτων τους καλεί συγκεκριμένα τα κράτη μέλη:*

«να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για το έργο των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, βοηθώντας άτομα, ομάδες και ενώσεις να διεξάγουν ελεύθερα δραστηριότητες, επί νομικής βάσης που είναι σύμφωνη με τα διεθνή πρότυπα, να προάγουν και να αγωνίζονται για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών χωρίς κανέναν περιορισμό πέρα από εκείνους που επιτρέπονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.»²

Η Διακήρυξη καλεί επίσης τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία, την προώθηση και τον σεβασμό των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη διασφάλιση του σεβασμού των δραστηριοτήτων τους γενικότερα, για την πρόληψη των επιθέσεων ή της παρενόχλησης των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για την παροχή αποτελεσματικών ενδίκων μέσων-προσφυγών όταν τα δικαιώματά τους παραβιάζονται, για να διασφαλιστεί η κατοχύρωση της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και της ελευθερίας της έκφρασης και για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική πρόσβαση σε μηχανισμούς προστασίας.³

Παρόλα αυτά, οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε πολλά κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης έρχονται αντιμέτωποι με σημαντικές προκλήσεις. Μια ιδιαίτερα ανησυχητική τάση από αυτή την

άποψη είναι η αυξανόμενη παρενόχληση, ο εκφοβισμός και η ποινική μεταχείριση ατόμων και ομάδων που βοηθούν πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται σε παράτυπη κατάσταση. Αυτή η τάση ανακύπτει σαφώς από το έργο που έχει επιτελέσει η Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, κατά τη διάρκεια της εξαετούς θητείας της, σχετικά με τις πτυχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των πολιτικών άσυλου και μετανάστευσης των κρατών μελών. Το ζήτημα επισημάνθηκε, για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της στρογγυλής τραπέζης της Επιτρόπου για την κατάσταση των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε περιόδους κρίσης.⁴ Εξετάστηκε επίσης στο θεματικό της έργο, μαζί με ζητήματα όπως η προστασία των δικαιωμάτων και της ζωής των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών στη Μεσόγειο και η πρόληψη των βίαιων επαναπροωθήσεων (pushbacks) στα σύνορα της Ευρώπης.⁵ Σε πολλές άλλες περιπτώσεις έχει προειδοποιήσει δημόσια για επιθέσεις σε μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλους φορείς που παρέχουν βοήθεια σε πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες,⁶ μεταξύ άλλων με αναφορά σε συγκεκριμένες καταστάσεις που υπάρχουν στα κράτη μέλη. Έχει συμπεριλάβει αυτό το ζήτημα σε επισκέψεις σε χώρες όπως η Ουγγαρία, η Μάλτα, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιταλία, καθώς και στην επείγουσα επίσκεψή της στα σύνορα Πολωνίας-Λευκορωσίας.⁷ Έχει επίσης έλθει σε γραπτό διάλογο με τα κράτη μέλη σχετικά με τους περιορισμούς στο έργο των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων σε επιστολές προς την Κύπρο, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ιταλία, τη Λετονία και τη Μάλτα,⁸ ενώ έχει επίσης προβεί σε αρκετές δημόσιες δηλώσεις για το ζήτημα αυτό, όπως παραδείγματός χάριν σε σχέση με την Ουγγαρία, την Ελλάδα, τη Λιθουανία και την Πολωνία.⁹ Τέλος, τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν τεθεί από την Επίτροπο στα πλαίσια τη διαδικασίας παρέμβασης τρίτου στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σε υποθέσεις που σχετίζονται με τη μετανάστευση αναφορικά με την Κροατία, την Ιταλία και την Πολωνία.¹⁰

Ο μεγάλος αριθμός των περιπτώσεων που η Επίτροπος αισθάνθηκε την υποχρέωση να παρέμβει δείχνει πόσο έχουν εξαπλωθεί οι περιορισμοί στο έργο των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που βοηθούν πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες. Αυτό μπορεί να παρατηρηθεί ομοίως από τις επανειλημμένες ανησυχίες που εκφράστηκαν και από άλλα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης, την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και άλλους διεθνείς οργανισμούς, φορείς της κοινωνίας των πολιτών και ακαδημαϊκούς, οι οποίοι έχουν καταγράψει πολυάριθμες περιπτώσεις κρατών μελών που παρεμποδίζουν τις δραστηριότητες για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών σε όλη την Ευρώπη.¹¹

Αυτό το έγγραφο επιδιώκει να εφιστήσει την προσοχή των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης στην ανάγκη ανάληψης δράσης προκειμένου να αναστραφεί η επιζήμια τάση που παρατηρείται προς την καταπίεση των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που βοηθούν τους πρόσφυγες, τους αιτούντες άσυλο και τους μετανάστες. Δεν αποσκοπεί στη συζήτηση συγκεκριμένων καταστάσεων ανά χώρα ή μεμονωμένων υποθέσεων υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τις οποίες έχει ήδη τοποθετηθεί η Επίτροπος. Αντιθέτως, παρουσιάζει μια πανοραμική όψη των βασικών εξελίξεων και πολιτικών που συμβάλλουν σε αυτήν την καταστολή σε ολόκληρη την Ευρώπη και παρέχει συστάσεις για την αντιμετώπισή τους. Προς τούτο, το παρόν έγγραφο βασίζεται στις προαναφερθείσες παρεμβάσεις της Επιτρόπου και στις συχνές συναντήσεις της με υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια των επισκέψεών της σε κράτη μέλη ή και σε άλλες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων των εκδηλώσεων στρογγυλής τραπέζης που έχει διοργανώσει. Για να συμπληρωθούν αυτές οι διαπιστώσεις, πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακές συζητήσεις με υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άλλους φορείς της κοινωνίας των πολιτών στο πλαίσιο της σύνταξης του παρόντος εγγράφου.¹² Παρότι το έγγραφο εστιάζει κυρίως στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πολλά από τα ζητήματα που αναφέρονται παρακάτω επηρεάζουν και άλλους που μπορεί να μην εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία με τη στενή έννοια του όρου, αλλά έρχονται σε επαφή με πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες, είτε στα πλαίσια της εργασίας τους είτε περιστασιακά, και των οποίων τα ανθρώπινα δικαιώματα ενδέχεται επίσης να επηρεαστούν από κατασταλτικά μέτρα.

Συμπεράσματα και προτάσεις

Οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με όλες τις διαφορές τους, διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μεμονωμένων προσφύγων, αιτούντων άσυλο και μεταναστών και στη διατήρηση ανθρωπίνων και αποτελεσματικών πολιτικών ασύλου και μετανάστευσης στην Ευρώπη. Αντί να αντιμετωπίζονται ως αντίπαλοι οι οποίοι πρέπει να υπόκεινται σε περιορισμούς διαφόρων μορφών, τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα πρέπει να αναγνωρίζουν και να χαιρετίζουν το έργο αυτών των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να τους θεωρούν ως βασικούς εταίρους και να επικροτούν το εξαιρετικά σημαντικό έργο που επιτελούν. Ακόμη και όταν οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αμφισβητούν τις κρατικές αρχές, αυτό πρέπει να γίνει αποδεκτό ως αναπόσπαστο μέρος των ανοιχτών, δημοκρατικών κοινωνιών που βασίζονται στο κράτος δικαίου.

Ως εκ τούτου, η Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα προτρέπει τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να αντιστρέψουν αυτή την τάση και να διασφαλίσουν ότι οι δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τηρούνται σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής ασύλου και μετανάστευσης. Για τον σκοπό αυτό, καλεί τα κράτη μέλη να προβούν στις ακόλουθες ενέργειες:

- **Να επανεξετάσουν συνολικά τις πολιτικές ασύλου και μετανάστευσης που συμβάλλουν στη δημιουργία εχθρικού περιβάλλοντος** για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά εκείνες που επικεντρώνονται στην παρεμπόδιση της ασφαλούς άφιξης και πρόσβασης στο άσυλο, χρησιμοποιώντας προσεγγίσεις ποινικού (και όχι διοικητικού) δικαίου για την παράτυπη μετανάστευση και προσεγγίζουν το ζήτημα με χρήση υπερβολικών μέτρων ασφαλείας και όρους στρατιωτικοποίησης.
- **Να μεταρρυθμίσουν τη νομοθεσία, τις πολιτικές και τις πρακτικές που ενδεχομένως εμποδίζουν ή παρεμβαίνουν στις δραστηριότητες των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** που βοηθούν πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες και να φροντίσουν να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις και τις οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρώπης, του ΟΗΕ και άλλων

διεθνών φορέων. Από την άποψη αυτή, θα πρέπει να προσέξουν ιδιαίτερα και να διασφαλίσουν τη συμμόρφωσή τους με:

- τη [Διακήρυξη](#) του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ανάληψη δράσης για τη βελτίωση της προστασίας των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την προώθηση των δραστηριοτήτων τους και τη [Διακήρυξη του ΟΗΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων](#),
 - τις Συστάσεις της Επιτροπής Υπουργών [CM/Rec\(2018\)11](#) σχετικά με την ανάγκη ενίσχυσης της προστασίας και προώθησης του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρώπη και [R\(2000\)21](#) σχετικά με την ελευθερία άσκησης του επαγγέλματος του δικηγόρου,
 - τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
 - τα σχετικά ψηφίσματα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης,¹³
 - τις [Guidelines on Freedom of Association \[Κατευθυντήριες γραμμές για την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι\]](#) του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ODIHR) του ΟΑΣΕ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Δημοκρατία μέσω του Δικαίου (Επιτροπή της Βενετίας),
 - τις [Guidelines on Protecting NGO Work in Support of Refugees and Other Migrants \[Κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία του έργου των ΜΚΟ για την υποστήριξη των προσφύγων και άλλων μεταναστών\]](#) του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων για το Δίκαιο των ΜΚΟ της Διάσκεψης των ΔΜΚΟ του Συμβουλίου της Ευρώπης,
 - την [Υπ' αριθμ. 16 Σύσταση Γενικής Πολιτικής](#) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI) σχετικά με τη θέσπιση τειχών προστασίας μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών και την επιβολή της νομοθεσίας περί μετανάστευσης,
 - και άλλα σχετικά μέσα και οδηγίες για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των [Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders \[Κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων\]](#) του ODIHR.
- Οι κυβερνήσεις και οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι θα πρέπει **να αποφεύγουν την υποτιμητική και εμπρηστική ρητορική ή τη ρητορική που οδηγεί στον στιγματισμό** του ρόλου των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που βοηθούν

πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες, και να εκφράζουν δημοσίως ότι η αμφισβήτηση των κυβερνητικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων υποστήριξης, των εκστρατειών ενημέρωσης και των δικαστικών προσφυγών, είναι απολύτως νόμιμες δραστηριότητες σε μια ανοιχτή, δημοκρατική κοινωνία.

- **Να αναγνωρίσουν δημοσίως την ανεκτίμητη συνεισφορά των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** σε μια δημοκρατική κοινωνία γενικότερα, και ειδικότερα σε σχέση με τη διασφάλιση αποτελεσματικών και συμβατών με τα ανθρώπινα δικαιώματα πολιτικών ασύλου και μετανάστευσης, καθώς και να προωθήσουν τη θεώρηση αυτών των φορέων ως εποικοδομητικούς εταίρους – ακόμη και όταν ασκούν κριτική στην κυβερνητική πολιτική – παρά ως αντιπάλους.
- Να επενδύσουν στην κατάλληλη **εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση σχετικά με τα πρότυπα** για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το ευρύ πεδίο δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με όλες τις αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και του δικαστικού σώματος.
- Να θεσπίσουν **αποτελεσματικές διαδικασίες προστασίας** για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων επιτρέποντας τη συνεργασία με τις αρχές επιβολής του νόμου και τις εισαγγελικές αρχές όταν αντιμετωπίζουν βία ή απειλές.
- Να διασφαλίσουν ότι όλα τα περιστατικά βίας ή απειλών κατά της σωματικής ακεραιότητας των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα **διερευνώνται άμεσα και αποτελεσματικά** και ότι στους δράστες θα επιβληθούν οι κατάλληλες κυρώσεις, ώστε να αποτραπεί η επανάληψη του περιστατικού και να αποθαρρυνθούν άλλοι από το να προβούν στις ίδιες ενέργειες. Οι αρχές θα πρέπει επίσης να καταδικάζουν δημόσια οποιαδήποτε τέτοια περιστατικά προκειμένου να στείλουν ένα σαφές μήνυμα ότι δεν θα γίνονται ανεκτά.
- Να εντατικοποιήσουν **τις δράσεις κατά της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο και εκτός του διαδικτύου**, τόσο κατά των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών, όσο και κατά των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκείνων που τους βοηθούν, σύμφωνα με τα πρότυπα του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους, ιδίως τη Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών [CM/Rec\(2022\)16](#), τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, και την [Υπ' αριθμ. 15 Σύσταση Γενικής Πολιτικής](#) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI).
- Να διασφαλίσουν ότι **οι νόμοι για την παράνομη διακίνηση ή τη διευκόλυνση της παράτυπης εισόδου, διέλευσης ή παραμονής εξαιρούν από την ποινική μεταχείριση τους υπερασπιστές**

των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που βοηθούν πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας ότι το κριτήριο του «οικονομικού ή υλικού» κέρδους βρίσκεται στον πυρήνα οποιουδήποτε ορισμού ποινικοποιημένης συμπεριφοράς. Οι νόμοι αυτοί θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν επαρκώς ευρείες «ανθρωπιστικές» εξαιρέσεις που να καλύπτουν με σαφήνεια όχι μόνο την έρευνα, τη διάσωση και την παροχή βοήθειας σε σχέση με τις βασικές ανάγκες των ανθρώπων, αλλά και όλες τις δραστηριότητες που στοχεύουν στην προώθηση, την προστασία ή την άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών.

- Να μεταρρυθμίσουν **άλλες διατάξεις του ποινικού και διοικητικού δικαίου** που ενδεχομένως παρεμβαίνουν στις νόμιμες δραστηριότητες των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που βοηθούν πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι υπάρχουν σαφείς εγγυήσεις για την πρόληψη της ποινικοποίησης των δραστηριοτήτων τους και της κατάχρησης νόμων ή των προϋποθέσεων για την παρενόχληση ή τον εκφοβισμό των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Όταν υπάρχουν αξιόπιστοι ισχυρισμοί για ποινικά ή διοικητικά αδικήματα από υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να διασφαλίζεται η **δίκαιη, διαφανής, άμεση, κατ' αντιμωλία διαδικασία** που επιτρέπει στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να αμφισβητήσουν τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία και να έχουν πλήρη πρόσβαση σε αυτά. Να διασφαλίζεται επίσης ότι οι διαδικασίες αυτές δεν παρατείνονται άσκοπα.
- Να καθιερώσουν πρακτικές εργασίας που **αναγνωρίζουν τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως εταίρους** και επιτρέπουν την εποικοδομητική συνεργασία. Αυτό περιλαμβάνει τη διασφάλιση της διαβούλευσης με τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σχετικά με εξελίξεις στη νομοθεσία και στις πολιτικές που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών και τη θέσπιση διαφανών μηχανισμών διαλόγου και διαβούλευσης, στους οποίους έχουν πρόσβαση όλοι οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Να διασφαλίσουν ότι οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν αντιμετωπίζουν **αδικαιολόγητους περιορισμούς στην πρόσβαση** σε μέρη όπου μπορούν να έρθουν σε επαφή και να βοηθήσουν πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες, καθώς και να διασφαλίσουν την αποτελεσματική πρόσβασή τους σε πληροφορίες, μεταξύ άλλων ως προς την παρακολούθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τη νομική εκπροσώπηση και των ρεπορτάζ των μέσων μαζικής ενημέρωσης.
- Να σταματήσουν τη χρήση **μέτρων παρακολούθησης** για τον εκφοβισμό των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

και τη διατάραξη του έργου τους. Όταν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι παρακολούθησης, να διασφαλίζουν τη διαφάνεια (συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε αποδεικτικά στοιχεία, της ενημέρωσης και της χρήσης αποτελεσματικών ενδίκων μέσων-προσφυγών) καθώς και την απόλυτη τήρηση της ΕΣΔΑ και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

- Να διασφαλίζουν τη δίκαιη, χωρίς διακρίσεις και επαρκή **πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδότηση** για δραστηριότητες που σχετίζονται με την προώθηση, την άσκηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών, η οποία δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει ρητούς ή σιωπηρούς όρους, ότι τα άτομα ή οι οργανισμοί που λαμβάνουν δημόσια χρηματοδότηση δεν θα πρέπει να μιλούν για θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Παραπομπές

1. Βλ. μεταξύ άλλων, τη [UN Declaration on Human Rights Defenders \[Διακήρυξη του ΟΗΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων\]](#) (1999), Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, τη Σύσταση [CM/Rec\(2007\)14](#) για το νομικό καθεστώς των μη κυβερνητικών οργανώσεων στην Ευρώπη, τη [Διακήρυξη](#) του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ανάληψη δράσης για τη βελτίωση της προστασίας των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την προώθηση των δραστηριοτήτων τους (2008), τη Σύσταση [CM/Rec\(2018\)11](#) για την ανάγκη ενίσχυσης της προστασίας και της προώθησης του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρώπη.
2. Διακήρυξη του Συμβουλίου της Ευρώπης, σημείωση 1 ανωτέρω, παράγραφος 2(i).
3. ό.π., παράγραφος 2.
4. Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, *Human rights defenders in the Council of Europe area in times of crisis [Υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην περιοχή του Συμβουλίου της Ευρώπης σε περίοδο κρίσης]*, στρογγυλή τράπεζα με υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, Δουβλίνο 24-25 Οκτωβρίου 2022, CommHR(2023)2, 23 Μαρτίου 2023.
5. Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, *Lives saved. Rights protected. Bridging the protection gap for refugees and migrants in the Mediterranean [Ζωές που σώθηκαν. Δικαιώματα που προστατεύτηκαν. Η γεφύρωση του χάσματος όσον αφορά την προστασία των προσφύγων και των μεταναστών στη Μεσόγειο]*, Σύσταση, Ιούνιος 2019, κεφάλαιο 3. *A distress call for human rights: the widening gap in migrant protection in the Mediterranean [Εκκλήση αγωνίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα: το διευρυνόμενο χάσμα στην προστασία των μεταναστών στη Μεσόγειο]*, έκθεση παρακολούθησης της Σύστασης του 2019, Μάρτιος 2021, κεφάλαιο 3. *Pushed beyond the limits: four areas for urgent action to end human rights violations at Europe's borders [Πέρα από τα όρια: τέσσερις τομείς για επείγουσα δράση για τον τερματισμό των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα της Ευρώπης]*, Σύσταση, Απρίλιος 2022, κεφάλαιο 3
6. Βλ. ιδίως, Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, [Commissioner calls on member states to cooperate with NGOs assisting migrants \[Η Επίτροπος καλεί τα κράτη μέλη να συνεργαστούν με ΜΚΟ που βοηθούν μετανάστες\]](#), 19 Ιουνίου 2018.
7. Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, [Έκθεση](#) κατόπιν επίσκεψής της στην Ουγγαρία από τις 4 έως τις 8 Φεβρουαρίου 2019, CommDH(2019)13, 21 Μαΐου 2019, κεφάλαιο 2. [Έκθεση](#) κατόπιν επίσκεψής της στη Μάλτα από τις 11 έως τις 16 Οκτωβρίου 2021, CommDH(2022)1, 15 Φεβρουαρίου 2022, κεφάλαιο 2. [Έκθεση](#) κατόπιν επίσκεψής της στο Ηνωμένο Βασίλειο από τις 27 Ιουνίου έως την 1η Ιουλίου 2022, CommDH(2022)27, 18 Νοεμβρίου 2022, μέρος 1.1. [Έκθεση](#) κατόπιν επίσκεψής της στην Ιταλία από τις 19 έως τις 23 Ιουνίου 2023, CommHR(2023)37, 21 Νοεμβρίου 2023, μέρος 1.2. [Δήλωση](#) κατόπιν της έκτακτης επίσκεψής της στην Πολωνία, 19 Νοεμβρίου 2021.
8. Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, [Επιστολή](#) προς τον Υπουργό Εσωτερικών της Κύπρου, 10 Μαρτίου 2021 (δημοσιεύτηκε στις 18 Μαρτίου 2021). [Επιστολή](#) προς την Πρόεδρο της Επιτροπής Εσωτερικών Υποθέσεων και Κοινότητας του Κοινοβουλίου της

Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, 16 Μαΐου 2019 (δημοσιεύτηκε στις 23 Μαΐου 2019). [Επιστολή](#) προς τους Υπουργούς Προστασίας του Πολίτη, Μετανάστευσης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής της Ελλάδας, 3 Μαΐου 2021 (δημοσιεύτηκε στις 12 Μαΐου 2021). [Επιστολή](#) προς τον Υπουργό Εσωτερικών της Ιταλίας, 26 Ιανουαρίου 2023 (δημοσιεύτηκε στις 2 Φεβρουαρίου 2023). [Επιστολή](#) προς τον Υπουργό Εσωτερικών της Λετονίας, 29 Ιουλίου 2022 (δημοσιεύτηκε στις 9 Αυγούστου 2022). [Επιστολή](#) προς τον Υπουργό Εσωτερικών της Λετονίας, 27 Ιανουαρίου 2023 (δημοσιεύτηκε στις 6 Φεβρουαρίου 2023). [Επιστολή](#) προς τον Πρωθυπουργό της Μάλτας, 5 Μαΐου 2020 (δημοσιεύτηκε στις 11 Μαΐου 2020).

9. Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, «Hungary, Commissioner concerned at further planned barriers to the work of NGOs assisting migrants [Ουγγαρία, Ανησυχία της Επιτρόπου για περαιτέρω προγραμματισμένα εμπόδια στο έργο των ΜΚΟ που βοηθούν τους μετανάστες]», 1η Ιουνίου 2018. «Greek authorities should reverse the trend undermining the work of human rights defenders and journalists [Οι ελληνικές αρχές πρέπει να αντιστρέψουν την τάση που υπονομεύει το έργο των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοσιογράφων]», 12 Ιανουαρίου 2023. «Lithuania: human rights should be at the centre of the parliamentary debate on migration and asylum [Λιθουανία: τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της κοινοβουλευτικής συζήτησης για τη μετανάστευση και το άσυλο]», 24 Απριλίου 2023. «New legislation perpetuates restrictions and obstacles to protection of human rights on Poland's eastern border [Η νέα νομοθεσία διαιωνίζει τους περιορισμούς και τα εμπόδια για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα ανατολικά σύνορα της Πολωνίας]», 1η Δεκεμβρίου 2021.
10. Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, [Παρέμβαση τρίτων](#) στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στις υποθέσεις *S.B. κατά Κροατίας*, *A.A. κατά Κροατίας*, και *A.B. κατά Κροατίας* (Αρ. 18810/19, 18865/19 και 23495/19), CommDH(2020)33, 22 Δεκεμβρίου 2020, παράγραφος 25. [Παρέμβαση τρίτων](#) στην υπόθεση *S.S. και λοιποί κατά Ιταλίας* (Αρ. 21660/18), CommDH(2019)29, 15 Νοεμβρίου 2019, παράγραφοι 14-15. [Παρέμβαση τρίτων](#) στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην υπόθεση *R.A. και λοιποί κατά Πολωνίας* (αρ. 42120/21), CommDH(2022)3, 27 Ιανουαρίου 2022, Κεφάλαιο I.
11. Βλ. μεταξύ πολλών άλλων πηγών, Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης (PACE), [Ψήφισμα 2356 \(2020\)](#) σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ΜΚΟ που βοηθούν τους πρόσφυγες και τους μετανάστες στην Ευρώπη, 4 Δεκεμβρίου 2020, και τη συνοδευτική [έκθεση](#) (έγγραφο 15161). Το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων για το Δίκαιο των ΜΚΟ της Διάσκεψης των ΔΜΚΟ του Συμβουλίου της Ευρώπης, [Using criminal law to restrict the work of NGOs supporting refugees and other migrants in Council of Europe member states \[Χρησιμοποιώντας το ποινικό δίκαιο για τον περιορισμό του έργου των ΜΚΟ που υποστηρίζουν πρόσφυγες και άλλους μετανάστες στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης\]](#), θεματική μελέτη, CONF/EXP(2019)1, Δεκέμβριος 2019. Έκθεση του Ειδικού Εισηγητή του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών (UNSR για τους μετανάστες), [Right to freedom of association of migrants and their defenders \[Το δικαίωμα στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι των μεταναστών και των υπερασπιστών τους\]](#), που παρουσιάστηκε στην τεσσαρακοστή τέταρτη σύνοδο του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 15 Ιουνίου - 3 Ιουλίου 2020, A/HRC/44/42, 13 Μαΐου 2020. Έκθεση του Ειδικού Εισηγητή του ΟΗΕ για την κατάσταση των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (UNSR για τους HRDs), [Refusing to turn away: human rights defenders working on the rights of refugees, migrants and asylum-seekers \[Αρνούμε να γυρίσουμε την πλάτη: υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εργάζονται για τα δικαιώματα των προσφύγων, μεταναστών και αιτούντων άσυλο\]](#), που παρουσιάστηκε στην εβδομηκοστή έβδομη σύνοδο της Γενικής

Συνέλευσης, A/77/178, 18 Ιουλίου 2022. Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, *Fundamental rights considerations: NGO ships involved in search and rescue in the Mediterranean and criminal investigations* [Θέματα για τα θεμελιώδη δικαιώματα: Πλοία ΜΚΟ που συμμετέχουν σε έρευνα και διάσωση στη Μεσόγειο και ποινικές έρευνες], 1η Οκτωβρίου 2018, και οι επακόλουθες ενημερώσεις που δημοσιεύει τακτικά ο οργανισμός. L. Vosliūtė & C. Conte, *Crackdown on NGOs and volunteers helping refugees and other migrants* [Καταστολή των ΜΚΟ και των εθελοντών που βοηθούν πρόσφυγες και άλλους μετανάστες], τελική συνθετική έκθεση, Research Social Platform on Migration and Asylum (ReSOMA), Ιούνιος 2019. Διεθνής Αμνηστία, *Punishing compassion: solidarity on trial in Fortress Europe* [Τιμωρώντας τη συμπόνια: η αλληλεγγύη στο εδώλιο του Φρουρίου Έυρώπη], 2020. Διεθνής Επιτροπή Νομικών (ICJ), *Criminalization of humanitarian and other support and assistance to migrants and the defence of their human rights in the EU* [Ποινικοποίηση της ανθρωπιστικής και άλλης υποστήριξης και βοήθειας στους μετανάστες και η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους στην ΕΕ], ενημερωτικό έγγραφο, 22 Απριλίου 2022. Παρατηρητήριο για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (OMCT/FIDH), *Europe: Open season on solidarity – a study on the patterns of criminalization of solidarity through the voices of migrants’ rights defenders* [Ευρώπη: Εποχή κυνηγιού για την αλληλεγγύη – μια μελέτη για τα μοτίβα ποινικοποίησης της αλληλεγγύης μέσω των φωνών των υπερασπιστών των δικαιωμάτων των μεταναστών], Νοέμβριος 2021. Πλατφόρμα Διεθνούς Συνεργασίας για τους παράτυπους μετανάστες (Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants - PICUM), *More than 100 people criminalized for acting in solidarity with migrants in the EU in 2022* [Πάνω από 100 άτομα ποινικοποιήθηκαν επειδή ενεργούσαν σε ένδειξη αλληλεγγύης με τους μετανάστες στην ΕΕ το 2022], ενημέρωση 2023.

12. Η Επίτροπος θα ήθελε να ευχαριστήσει για την ανεκτίμητη συνεισφορά τους όλους τους συμμετέχοντες σε αυτές τις συζητήσεις, οι οποίοι θα παραμείνουν ανώνυμοι.
13. Συμπεριλαμβανομένου του Ψηφίσματος 2226 (2018) για τους περιορισμούς στις δραστηριότητες των ΜΚΟ στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Ψηφίσματος 2225 (2018) για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.